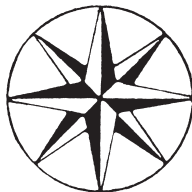

CESTUJÍCÍ Z KAJUTY ČÍSLO ŠEST

Mořská hladina není v těch končinách nikdy moc klidná a Helena Glenarvanová možná v ten první den zalitovala, že nezůstala doma na zámku. Polehávala na lůžku a bojovala s mořskou nemocí a Mary Grantová na tom nebyla o nic líp. Loď se zklidnila až druhého dne plavby, kdy Mangles využil příznivého větru a nechal napnout plachty.

Helena s Mary vyšly na palubu, kde je přivítal Edward.

„Jak dlouho poplujeme?“ chtěla vědět Helena.

„To nám musí říct John,“ odpověděl Glenarvan.

„Duncan se chová výborně a dělá mi velkou radost,“ řekl kapitán. „Silný stroj v dobře stavěném trupu, co lepšího si přát? Podívejte se, jak hladkou brázdou loď dělá,“ mávl rukou k zádi. „Plujeme rychlostí sedmnácti uzlů. Pokud ji dokážeme udržet, za deset dní přetneme rovník a Jižní Ameriku obeplujeme za necelých pět týdnů.“

„Slyšíš, Mary? Za pět týdnů!“ zvolala Helena.

„Ani se mi tomu nechce věřit,“ přiznala Mary. „Byla jsem zoufalá, když jsem slyšela, jak se zachovala Admiralita. Teď už věřím, že se Robert brzy dozví, co je to ten jeho *abor*... Ale kde vlastně bratr vězí? Nikde ho nevidím. Snad se mu nic nestalo.“

„Kdepak,“ zasmál se John Mangles. „Vidíte? Tamhle je,“ řekl a ukázal vysoko nad dívčinu hlavu.

Mary se ohlédla a uviděla Roberta kousek od vrcholu předního stěžně.

„Proboha, on spadne!“ lekala se Mary.

„Ale kdež, ten je ze stejného těsta jako já. Jednou bude kapitánem. Třeba mu svěří takovou loď, jako je Scotia!“

„Nechci žádnou Scotii! Chci Duncan! Budu mu velet, až vás omrzí, kapitáne!“ volal shůry Robert.

„Je to rozený námořník,“ pokyvoval hlavou Mangles. „Nejlíp je mu na stěžni a už si udělal skrýš v záchranném člunu. Prý tam bude spát!“

Glenarvan se nechtěl prozatím tímto Robertovým úmyslem zabývat, a proto se obrátil k Heleně:

„Jsem rád, že máš zase barvu v tvářích. Pojď se trochu projít po palubě, to ti udělá dobře.“

Odešli a na místě zůstal jen major. Opíral se lokty o zábradlí a zadumaně hleděl na obzor. Myslel na kapitána Granta, na muže, který možná už ztratil naději, pokud dokonce nepřišel o život.

Při té myšlence potřásl major hlavou a prudce se otočil. Ke svému úžasu stanul tváří v tvář člověku, kterého nikdy neviděl.

Proti němu stál asi čtyřicetiletý muž. Pokud by bylo třeba ho k něčemu přirovnat, tak snad k hřebíku s velkou hlavou. Byl vysoké postavy, odtud ten průměr ke hřebíku. Brada a nos mu vystupovaly daleko kupředu. Na nose seděly kulaté brejličky a za nimi svítily veselé, chytré oči. Z obličejů toho muže vyzařovala dobrá nálada a vlídnost. Na hlavě měl naraženou čepici s kšiltem, na sobě hnědý sametový kabát. Kalhoty byly ze stejné látky. Nohavice si nasoukal do žlutých bot s koženými kamašemi. Nebyl to žádný parádník a na úhlednost zevnějšku moc nedbal. Jeho kabát oplýval kapsami a z každé něco čouhalo. Dalekohled, zápisník, srolovaná mapa, kapesník.

Bylo zřejmé, že se o majora velmi zajímá. Prohlížel si ho, přešlapoval z nohy na nohu, odcupital hned vlevo, hned vpravo. Major netušil, kdo to je a jak se na palubu dostal. Nedal však najevo žádné překvapení, jako by ho ostatně nedal, i kdyby se před ním zjevil místo cizince bílý kuň se zlatým rohem na čele. Stál klidně a mlčky se na cizince díval.

Ten upadl do rozpaků, a aby je překonal, vytáhl z kapsy dalekohled a roz táhl ho do úctyhodné délky. Zadíval se na obzor, který byl zcela pustý, jak major před chvílí sám zjistil. Nakonec se o tom přesvědčil i cizinec, odložil dalekohled a opřel se o něj jako o hůl. Jednotlivé díly se ovšem do sebe zasunuly, muž ztratil rovnováhu a zachránila ho jen série pitvorných skoků doprovázených mohutným mácháním rukou.

V tu chvíli vyšel na palubu stevard Olbinett.

„Ha!“ zvolal neznámý. „Kdo jste?“

Olbinetta napadlo, že spíš než on by měl vysvětlit ten cizí pán, kdo je a jak se tu ocitl.

„Jsem stevard, pane,“ odpověděl zdvořile. „Mohu se otázat, kdo račte být vy?“

„Překvapuje mě,“ řekl neznámý, „že nemáte přehled o cestujících. Ověřte si tedy, kdo je cestující z kabiny číslo šest. A vy jste kdo?“

„Jmenuji se Olbinett, pane,“ představil se stevard.

„Výborně, milý stevarde Olbinette. Chci vás upozornit, že mám hlad jako vlk. Jel jsem z Paříže do Glasgowa šestatřicet hodin a neměl jsem v ústech ani sousto. V kolik se tu snídá?“

„V devět,“ řekl Olbinett a vraštil čelo jako člověk, který o něčem usilovně přemýšlí.

Neznámý sáhl po hodinkách, ale našel je až po delším pátrání, když prohrabal osm kapes, než se dostal do té správné deváté – podíval se na ně, aby zjistil, že do snídaně zbývá ještě čtyřicet minut. S povzdechem uložil hodinky do kapsy, avšak ne do deváté v pořadí, nýbrž do čtvrté.

„Nadšený nejsem, ale budiž. Takže mi přineste, milý Olbinette, nějaký zákusek a skleničku sherry.“

Olbinett rozpačitě přešlapoval a poslouchal cizincovo tlachání.

„Vy tu ještě stojíte? Zvláštní pořádky na téhle lodi. Kdepak máte kapitána? Jak to, že ho tu nikde nevidím? A co kormidelník? Neříkejte mi, že spí a loď pluje sama od sebe!“

Jako na zavolanou vystupoval po schůdkách na záďovou nástavbu John Mangles. Olbinettovi se viditelně ulevilo.

„Tady je kapitán,“ řekl cizinci.

„Výborně!“ zvolal ten muž. „Moc mě těší, že vás poznávám, kapitáne Burtone.“

Ta slova vyčarovala na Manglesově tváři výraz úžasu. Neznámý dál drmolil.

„Bylo mi líto, že jsme se večer minuli, kapitáne Burtone. Hledal jsem vás, ale marně. Zalezl jsem tedy do kajuty jako jezevec a okamžitě jsem usnul. Panebože, že já prospal celý včerejší den? To jsem celý já. Musím to zkontrolovat. Někam jsem zastrčil ty hodinky. No ovšem, ty by mi nebyly nic platné. Kam jsem dal svůj diář? Měl by být tady v náprsní kapse,“ pravil a sahal si při tom na bok. Úslužný Olbinett mu ukazoval na hrud.

„Tady, pane. Tady je náprsní kapsa.“

„No ovšem, jak jinak. Co říkáte plavbě, kapitáne? Jak si vede stará dobrá Scotia?“

„Jaká Scotia?“ divil se Mangles.

„Vaše Scotia má výbornou pověst a také o vás jsem slyšel mnoho dobrého, kapitáne Burtone. Ostatně, chtěl jsem se zeptat, jestli nejste příbuzný toho významného cestovatele? To je, panečku, odvážný člověk, všechna čest!“

„Pane,“ ujal se slova kapitán Mangles, „nejsem příbuzný cestovatele Burtone. A co horšího, nejsem kapitán Burton.“

„Chápu, jste kormidelník pan Burdness. Kdopak nám to sem přichází?“

Na palubu se vraceli pan a paní Glenarvanovi a Mary Grantová.

„Aha, cestující! Budeme spolu trávit jistě příjemné chvíle. Mohl byste nás představit, kormidelníku?“

Vykročil vpřed, uklonil se lady Heleně, úklonou pokynul i lordovi a Mary věnoval přátelský úsměv.

„Pane...“ řekl.

„Lord Glenarvan,“ napověděl kapitán Mangles.

„Omlouvám se, že se chci představit sám, ovšem tady na moři snad nemusíme dbát přísných předpisů etikety. Jistě se rychle spřátelíme a ve společnosti těchto dam budeme trávit příjemnou cestu na Scotii.“

Helena s Mary udiveně hleděly na mluvného cizince.

„S kým mám tu čest, pane?“ zeptal se lord Glenarvan.

„No ovšem, vždyť vám ještě neřekl své jméno. Kampak jsem jenom zastrčil vizitku...“

Sahal na náprsní kapsu.

„Tam je diář,“ zašeptal Olbinett.

„Však ona se najde. Jsem Jacques Eliacin François Paganel, tajemník pařížské Zeměpisné společnosti, dopisující člen společnosti berlínské, mumbaiské, darmstadtské, lipské, londýnské, petrohradské, vídeňské a newyorské, čestný člen indického Královského zeměpisného a národopisného ústavu.“

„Tak? A co tady děláte, pane Paganeli?“

„Co bych tady dělal? Jedu přece s vámi do Indie!“

Glenarvan pokýval hlavou.

„Začínám to chápat,“ řekl a podával cizinci ruku. „Na palubu této lodi jste přišel předevírem večer?“

„Velmi správně, pane. South Western Railway mě dopravila na nádraží v Glasgowě, odtud drožkou do přístavu. Byl jsem k smrti unavený. Na palubě nikdo nebyl a nezbylo než spolehnout se na vlastní obratnost a důvtip. Velká mosazná šestka na dveřích byla neklamným vodítkem, že jde o kabinu číslo šest, kterou jsem si telegraficky zamluvil z Paříže. Vešel jsem a usnul. Prospal jsem dlouhých šestatřicet hodin. To je jistě dobře, protože jak námořní zkušenost dokazuje, proti mořské nemoci se nejlépe vzdoruje v poloze ležmo. Nyní víte vše.“

„Dost možná,“ připustil Glenarvan. „Ale nejsem si jistý, že také vy víte vše, milý pane Paganeli.“

„V oboru zeměpisných znalostí toho asi nebude mnoho, co bych neznal,“ usmál se Paganel.

„Míříte do Kalkaty?“

„Velmi správně. Celý život toužím po Indii a těším se, že spatřím vlast slonů a thugů.“

„Co kdybyste musel svoje cestovní plány změnit?“

„To by bylo nepříjemné, protože mě v Kalkatě čeká indický generální guvernér lord Sommerset.“

„Obávám se, že se lord Sommerset vaší návštěvy hned tak nedočká.“

„Děsíte mě! Předpokládáte, že parní stroj Scotie bude mít poruchu?“

„O technickém stavu parního stroje Scotie nemám ponětí,“ začal Glenarvan, „ale myslím, že je v pořádku, stejně jako ten náš. Potíž je v tom, že Indie leží východně od britských ostrovů, kdežto my plujeme na západ.“

„Tohle mi musí kapitán Burton vysvětlit!“ obrátil se Paganel rozzlobeně k Manglesovi.

„Nejsem kapitán Burton,“ řekl Mangles.

„A toto není Scotia,“ dodal Glenarvan.

„Pánové,“ spustil po chvíli Paganel, „poprvé podnikám tak dlouhou plavbu, a tak předpokládám, že mě škádlíte, jak se to dělá nováčkům. Však to známe, námořnický křest a s ním spojené šprýmy. Málem jsem vám naletěl. Nebudu se na vás pro to zlobit. Za určitou hranici ale vtip přestává být vtipem a navíc se můj žaludek hlásí o slovo. Co kdybychom zašli na snídani?“

Po těch slovech se Paganel otočil a najednou strnul.

Zrak mu padl na kormidelní kolo s nápisem DUNCAN GLASGOW.

Zoufale zavyl, zamával rukama a rozběhl se do podpalubí.

„Už jsem o něm slyšel,“ zasmál se Glenarvan. „Vypráví se o něm hodně historek. Tak třeba prý uveřejnil mapu Ameriky, do které bylo zakresleno Japonsko. Nicméně má pověst vynikajícího odborníka a je to rozhodně jeden z nejlepších francouzských zeměpisců. Jenomže bývá trochu, abych tak řekl, málo soustředěný.“

„Co s ním uděláme? Přece ho nepovezeme do Patagonie?“ zeptala se Helena.

„Proč ne,“ odpověděl jí Mac Nabbs. „Je to jeho vina. Co kdyby nastoupil do nesprávného vlaku? Ten by se taky na kolejích neotočil.“

„Mohl by vystoupit na nejbližší zastávce.“

„To může Paganel také.“

Ale to už se Paganel vracel a mával v ruce papírem. Byl na něm jednoduchý náčrtek dvou parníků. Podal papír Glenarvanovi.

„Vidíte? Řekli mi, že v Glasgově budou na Steamboat Quai kotvit dva parníky, jeden velký a jeden malý. Tady je jasný důkaz. Malý je zaškrtnutý! Nastoupil jsem správně a vy si ze mě děláte blázný.“

„Ten malý není zaškrtnutý, ale přeškrtnutý, milý pane Paganeli,“ vrátil mu Glenarvan papír. „Měl jste nastoupit do velkého parníku, a ne do toho malého. Teď se musíte smířit s tím, že plujeme do Ameriky a že naše první zastávka bude v Concepciónu.“

„Ten leží v Chile!“ zvolal učenec bez zaváhání. „Jak se z něho dostanu do Indie?“

„I z Concepciónu lze plout do Indie,“ napověděl kapitán Mangles vážně. „Pokud si ovšem nespletete loď.“

„Takové zdržení, takové výlohy navíc. Co tomu řekne pan Quatrefages, náš předseda ústředního výboru! A co na to řeknou pánové d’Avezac, pan Cortambert a hlavně pan Vivien de Saint-Martin!“

„Co kdybychom udělali malou změnu v cestovním plánu? Na Madeiře bychom mohli doplnit zásoby,“ ozval se kapitán. „Tam může pan Paganel předsednout na nějakou loď směřující do Evropy.“

„Měl bych jiný nápad,“ řekl Paganel. Ukázal na kormidelní kolo. „Kdyby pan kapitán přikázal a tím kolem se zatočilo, loď by se vydala opačným směrem. Indie je překrásná země a ručím vám za to, že byste nadosmrtní byli vděční setkání s Jacquesem Paganelem, který vás zavedl k tak nádherným divům.“

To už se smála i lady Helena.

„Třeba se tam někdy na vaše doporučení podíváme. Jenže my neplujeme za zábavou. Tohle je expedice, která má za úkol zachránit kapitána Granta a jeho dva druhy, kteří zůstali někde v Patagonii po ztroskotání trojstěžníku Britannia.“

„Ach tak, slyšel jsem o tom! Četl jsem v novinách o vaší neshodě s Admirálitou, která odmítla vyslat záchrannou výpravu.“

„Nemluvme o tom. Obyčejný skutek vyváží dlouhé hořekování. Zastavíme na Madeiře a tam se s přáním oboustranného úspěchu rozloučíme,“ navrhl lord Glenarvan a podal učenci ruku. Ten ji stiskl a usmál se.

„Platí. Ale věřte, nebýt mé schůzky s lordem Sommersetem, rád bych se k vaší výpravě připojil.“